

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název:	Slovenská pohádka
Oblast:	Český jazyk a literatura
Zaměření/stručný popis činností:	Úlohy jsou zaměřeny na porozumění textu pohádky a práci s textem.
Věková kategorie	11–12 let (6. třída)
Cíle	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokáže porozumět obsahu přečtenému textu a na základě otázek jednoduše interpretovat text. • dokáže na základě porozumění pohádkovému příběhu vytvořit obecný závěr. • umí na základě textu vysvětlit význam některých českých i slovenských slov. • dokáže zformulovat základní informace o Slovenské republice a své znalosti si ověřit v testu.
Časová dotace:	60 minut
Pomůcky:	pracovní list
Popis aktivit, možné postupy řešení, řešení úlohy, metodické poznámky:	<p><i>Řešení k pracovnímu listu:</i></p> <p>2. Odpovědi na otázky:</p> <p>a) Rubal, kácel statné duby.</p> <p>b) Pracoval bez oddechu.</p> <p>c) Protože byl chudý a měl spoustu dětí.</p> <p>d) Ukradl mu ten poslední kousek chleba.</p> <p>e) Nelíbila se mu čertova krutost.</p> <p>f) Měl jít k dřevorubci na rok do služby.</p> <p>g) Pokáceli les.</p> <p>h) Šel mlátit obilí, aby měli na zimu co jíst.</p> <p>ch) Jen tolik, co si najednou sám odnese.</p> <p>i) Přišli mu pomoci čerti z horoucího pekla.</p> <p>j) Odnesl si najednou deset centů pšenice, sto tučných vepřů a sto vykrmených</p>

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

volů.

k) Shodil ji v dřevorubcově dvoře.

l) Přiznal se k tomu, že to byl on, kdo mu tenkrát v lese ukradl kousek chleba.

m) Čerti, kteří se mu vysmívali.

n) Např. nadpřirozené bytosti – čerty.

o) Je to pohádka lidová, kouzelná.

p) Tři dny dřevorubec s čertem pracovali, pán měl tři sta stohů obilí, ve chlévech tři sta volů a tři sta vepřů.

q) Čert ukradl chudému dřevorubci poslední kousek chleba, byl to podlý čin, a proto musel svoji vinu odčinit, potrestal za chamtivost i bohatého pána.

Dřevorubec byl odměněn, lakomý bohatý pán potrestán, čert si vinu odsloužil.

r) Spravedlnosti se musí dostat každému. Slovenské pohádky jsou krásné a moudré. Vesničané museli v minulosti tvrdě pracovat a vynaložit mnoho námahy, než svoji práci dokončili. Proto si tak přáli, aby tam, kde byla křivda a bezpráví, nakonec zvítězilo dobro a zlo bylo potrestáno.

Na území dnešního Slovenska často vyprávěli vesničtí vypravěči, a proto se mnohé pohádkové příběhy odehrávají přímo mezi prostým venkovským lidem. V pohádkovém pekle bylo mnohdy více spravedlnosti než na světě, a proto Luciper poslal čerta-zloděje za dřevorubcem, aby svoji vinu odčinił a vytrestal přítom i bohatého pána.

Slováci a Češi si byli blízcí po mnoho desítek let, a proto neměli problém si navzájem porozumět. Sbližovaly je nejen společné dějiny, ale také velmi podobný jazyk. Oba národy měly společnou i hymnu. Slovenské pohádky a jejich četba, připomínání slovenských reálií mohou napomoci tomu, aby se slábnoucí kontakty mezi Českou a Slovenskou republikou znovu obnovily (vliv médií např. produkcí pohádek ve slovenštině, která téměř zmizela zejména z povědomí mladé české generace). Vzhledem k tomu, že slovenská televize i slovenský rozhlas vysílají pro své dětské diváky mnoho českých filmů, pohádek, seriálů, není jistě překvapením, že na Slovensku je situace jiná, lepší.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

	<p>3. <i>drevorubač</i> – dřevorubec, <i>dvor</i> – dvůr, krajec chleba – krajíc chleba</p> <p>4. <i>stoh</i> – stará váha, např. stoh dříví, obilí nebo slámy; <i>měřice</i> – délková míra, asi 18 arů; <i>cent</i> – váhová míra, jeden cent je 100 kg</p> <p>6. Správné odpovědi v testu:</p> <p>1. a), b), c)</p> <p>2. a)</p> <p>3. c)</p> <p>4. b), c)</p> <p>5. a)</p>
<p>Další náměty na obměny či rozšíření, přesahy, vazby.</p>	<p>Pracovní list je vhodné přizpůsobit rozumové vyspělosti žáka, některé úlohy je možné zkrátit a zjednodušit, nebo naopak rozšířit.</p> <p>S žákem lze vést rozhovor na téma spravedlnost: když se někdo prohřeší, měl by svůj špatný čin odčinit, čert si musel svoji vinu vykoupit jednoroční službou u dřevorubce</p> <p>Přesah do zeměpisu a dějepisu (lze využít k motivaci) – vypravování o Slovenské republice, lze využít reálií – mapy, fotografie, obrázky, připomenout Vysoké Tatry a známé tatranské osady, Štrbské Pleso, Starý Smokovec a Tatranskou Lomnici; dále Tatranský národní park (TANAP) a další místa známá jako chráněné historické památky – Levoču, Spišský hrad apod.</p> <p>Lze využít ilustrace v knihách pro děti a připomenout pohádky B. Němcové a K. J. Erbena.</p> <p>S žákem lze vést dialog např. o slovenské bryndze, o nejznámějším slovenském jídle – haluškách (vaří se ze strouhaných brambor, mouky, soli a dochucují se bryndzou, cibulkou a osmaženou slaninou).</p>
<p>Zdroje:</p>	<p>J. Šindelářová a kol.: <i>Sociokulturní kompetence pro pracovníky škol a školských</i></p>

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

zařízení (e-learningový kurz). Ústí n. L.: UJEP 2012. Upravila J. Šindelářová.

Projekt „Cesta k inkluzi: od segregace k pozitivní diverzitě ve školství“,
reg.č. CZ.1.07/1.2.00/47.0008 je spolufinancován z Evropského sociálního fondu
a státního rozpočtu České republiky

